



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia**

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Venetiis, 1593**

7 vtrum sit vitium capitale.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)



erionem  
Vnde  
ccum  
periculi  
quod  
liberum  
in tam  
t de con  
m: avarit  
derate  
cultum  
nam

illa vero dicitur spiritualia, quae perficiuntur in spiritualibus delectationibus absque carnali delectatione: & huius est avaritia. Delectatur enim avarus in hoc, quod confidat se possessorem diuitiarum: & ideo avaritia est peccatum spirituale.

Ad primum ergo dicitur, quod avaritia circa corporale obiectum non quaerit delectationem corporalem, sed solum animale, puta scilicet homo in hoc delectatur, quod diuitias possideat: & ideo non est peccatum carnale. Ratione tamen obiecti medium est inter peccata pure spiritualia, quae quaerunt delectationem spirituales circa obiecta spiritualia, sicut superbia est circa excellentiam: & vitia pure carnalia, quae quaerunt delectationem pure corporalem, circa obiectum corporale.

Ad II. Dicendum, quod motus recipit speciem secundum terminum ad quem, non autem secundum terminum a quo. Et ideo vitium dicitur carnale ex hoc, quod tendit in delectationem carnalem, non autem ex eo, quod procedit ex aliquo defectu carnis.

Ad III. Dicendum, quod Chryso. comparat avarum demoniacum, non quia vexetur in carne sicut demoniacus, sed per oppositum: quia sicut demoniacus ille, de quo legitur Marc. 5. se denudabat, ita avarus se superfluis diuitiis onerat.

ARTICVLVS VII.

Utrum avaritia sit vitium capitale. Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod avaritia non sit vitium capitale. Avaritia enim opponitur liberalitati, sicut medio, & prodigalitati, sicut extremo: sed neque liberalitas est

Aximè appetibilis est beatitudo, vel felicitas, qui est ultimus finis humanae uitae, ut supra habitum est: & ideo quanto aliquid magis participat conditiones felicitatis, tanto magis est appetibile. Est autem una de conditionibus felicitatis, ut sit per se sufficiens, alioquin non quieret appetitum tamquam ultimus finis: sed per se sufficientiam maxime reprohibit diuitias, ut Boetius dicit in 3. de Consol. cuius ratio est, quia sicut Philosophus dicit in 5. Ethico. denario vitimur quasi fideiussore ad omnia habenda. & Eccles. 10. dicitur, quod pecunia obediunt omnia. & ideo avaritia, quae consistit in appetitu pecuniae, est vitium capitale.

Ad primum ergo dicendum, quod uirtus perficitur secundum rationem. Vitium autem perficitur secundum inclinationem appetitus sensitui. Non autem ad id genus principaliter respicit ratio, & appetitus sensituius: & ideo non oportet, quod principale vitium opponatur principali uirtuti. Unde licet liberalitas non sit principalis uirtus, quia non respicit ad principale bonum rationis: avaritia tamen est principale uitium, quia respicit ad pecuniam, quae habet quandam principalitatem inter bona sensibilia ratione iam dicta. Prodigalitas autem non ordinatur ad aliquem finem principaliter appetibilem, sed magis uidetur procedere ex defectu rationis. Unde Philosophus dicit in 4. Ethic. quod prodigus magis dicitur vanus, quam malus.

Ad II. Dicendum, quod pecunia ordinatur quidem ad alium finem: in quantum tamen utilis est ad omnia sensibilia acquirenda, continet quodammodo uirtute omnia. Et ideo habet quandam similitudinem felicitatis, ut dictum est.

Ad III. Dicendum, quod nihil prohibet uitium capitale interdum a quibusdam aliis oriri, ut dictum est, dum tamen ex eo alia uitia soleant plerumque oriri.

ARTICVLVS VIII.

Utrum proditio, fraus, fallacia, periuria, inquietudo, uolentia, & contra misericordiam obduratio, sint avaritiae filiae.

Ad octauum sic proceditur. Videtur, quod non sint avaritiae filiae quae dicuntur, scilicet proditio, fraus, fallacia, periuria, inquietudo, uolentia, & contra misericordiam obduratio. Avaritia enim opponitur liberalitati, ut dictum est: proditio autem, fraus, & fallacia, opponuntur prudentiae, periuria religioni, inquietudo spei, uel charitati, quae quiescit in amato. uolentia opponuntur iustitiae, obduratio misericordiae: ergo huiusmodi uitia non pertinent ad avaritiam.

Præter proditio, dolus, & fallacia, ad idem pertinere uidentur, scilicet ad proximi deceptionem, ergo non debent omnia enumerari tanquam diuersae filiae avaritiae.

Præter illud, ponit nouem filias, uidelicet, mendacium, fraus, furtum, periurium, & turpis lucri appetitus, falsa testimonia, uolentia, inhumanitas, rapacitas, ergo prima assignatio filiarum fuit insufficientis.

Præter Philosophus in 4. Ethic. ponit multa genera uitiorum pertinentium ad avaritiam, quam nominat illiberalitatem, uidelicet parcos, tenaces, chimbiles, libetales operationes opantes, & de meretricio pastos, & usurarios, aleatores, & mortuorum spoliatores, & Secunda Secundae S. Th. NN 2 la-

1.2. q.1. art. 4.7. & 8.

Lib. 3. pro 2. circa mendacium. Lib. 3. Ethic. c. 5. tomo 5.

D. 1003. & 1028. & 1179.

In corp. ar.

Lib. 4. cap. 1. a. m. d. tomo 3.

In corp. ar.

Q. 36. arti. 4. ad 1. & 1. 2. q. 8. ar. 4. 2.

Supr. q. 55. artic. 8. & 2. dist. 43. q. 2. art. 3. & ma. q. 8. artic. 1. cor. & q. 13. artic. 3. Artic. 3.

Lib. 4. cap. 1. declinando ad finem.

principalis uirtus, neque prodigalitas uitium capitale, ergo avaritia non debet poni uitium capitale. Præter. Sicut supra dictum est, illa dicuntur esse uitia capitalia, quae habent principales fines, ad quos ordinantur fines aliorum uitiorum: sed hoc non competit avaritiae, quia diuitias non habent rationem finis, sed magis rationem eius, quod est ad finem, ut dicitur in 1. Ethico. ergo avaritia non est uitium capitale. Præterea. Grego. dicit in 15. Moral. quod avaritia quandoque oritur ex elatione, quandoque per timorem. Dum enim quidam desicere sibi ad sumptum necessaria aestimant, mentem ad avaritiam relaxant. Sunt alii qui dum potentiores uideri appetunt, ad alienarum rerum ambitum succeduntur, ergo avaritia magis oritur ab aliis uitiis, quam ipsa sit uitium capitale respectu aliorum. Sed contra est, quod Grego. 31. Moral. ponit avaritiam inter uitia capitalia. Respon. Dicendum, quod sicut supra dictum est, Vitium capitale dicitur ex quo alia uitia oriuntur, secundum rationem finis, qui cum sit multum appetibilis, propter eius appetitum homo procedit ad multa faciendia uel bona, uel mala. Finis autem ma-